

Onderzoek verzuim en verzuimproces

College de Meer

Algemene Informatie	
Brinnummer	14RF03
Bestuur	ZAAM
Naam School	College de Meer
Directeur	Dhr. R. van Gennip
Adjunct-directeur	Dhr. J. Elzendoorn
Soort onderwijs	Voortgezet Onderwijs
Opleiding	VMO-TL, VMBO-B, VMBO-k met en zonder LWOO
Adres locatie	Radioweg 56
Postcode en plaats	1098 NJ Amsterdam
Telefoon	020-6945203
E-mail	j.elzendoorn@demeer.org en r.van.gennip@demeer.org
Cluster Leerplicht	Oost
Clustermanager BLP	Mevr. S. Thijssen
Leerplichtambtenaar	Mevr. E. van Vegten
Telefoon	06-12250195
E-mail	e.van.vegten@oost.amsterdam.nl
Datum onderzoek	24 januari 2013
Onderzochte documenten	Schoolgids Verzuimprotocol Kruistabellen Magister Informatie Zorgcoördinator Informatie Leerplichtambtenaar Verzuimgegevens uit de Jeugdmonitor (systeem van BLP)

Aanleiding

In het Ambtswoninggesprek van 14 juni 2012 zijn scholen besproken die volgens DMO gemiddeld meer dan 10% verzuim hebben gemeld. Deze 14 scholen zijn op 15 oktober op de Stopera voor een startbijeenkomst uitgenodigd. Toen is afgesproken dat bij alle scholen een startgesprek zou plaatsvinden alvorens er met de scholen verbeterafspraken worden gemaakt om het verzuim terug te dringen. Middels de analyse wordt inzicht verkregen in het verzuim en het meldgedrag van de scholen.

Inleiding

Om verzuim te kunnen verminderen, is het nodig om eerst het verzuim in beeld te krijgen. Wat is het verhaal achter de cijfers? Wat zijn het voor type leerlingen die verzuimen en zijn er specifieke groepen leerlingen die verzuimen. In deze analyse wordt aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- Wat voor verzuim meldt de school het meest?
- Welke leerlingen verzuimen het meest? Zijn hierin groepen te ontdekken? Welke problemen van de leerlingen liggen aan het verzuim ten grondslag?
- Hoe heeft de school haar verzuim- en/of zorgbeleid georganiseerd.
- Welke risico's zijn er?

Opbouw van het verslag:

In dit verslag worden de cijfers omtrent het melden van verzuim beschreven en vergeleken met informatie van vorig schooljaar in dezelfde periode. Daarnaast is beschreven in welke groepen, welke leerlingen het meeste hebben verzuimd en wordt ook de verzuimprocedure op hoofdlijnen bekeken (zijn er mogelijk zwakke plekken).

1. Conclusies n.a.v. de verzuimanalyse

Wij zien bij College de Meer geen risico's met betrekking tot het verzuim. Deze school heeft haar verzuimbeleid goed georganiseerd en intern belegd. De samenwerking met de leerplichtambtenaar is buitengewoon goed en de school heeft duidelijk een preventieve aanpak.

Uit de verzuimanalyse blijkt dat het meeste verzuim (wettelijk ongeoorloofd verzuim van 16-uur) plaatsvindt in de bovenbouw (leerjaar 3 en 4). Van deze leerlingen is meer dan de helft bekend bij Bureau Jeugdzorg en zijn bijna alle leerlingen besproken in het ZAT en bekend bij de leerplichtambtenaar, mevrouw Van Vegten. De school heeft haar verzuimers in het zicht. Bij de meeste verzuimende leerlingen is er sprake van een behoorlijke thuisproblematiek en bij een enkeling is er sprake van een motivatieprobleem.

2. Verzuimcijfers

College de Meer heeft in het schooljaar 2011-2012 veel meer beginnend en signaalverzuim gemeld (56) dan 16-uurs verzuim (35). Ook in de meerjarencijfers is er een opvallende piek in 2010- 2011. Volgens de school en de leerplichtambtenaar is het verzuimcijfer in schooljaar 2010-2011 hoog, omdat zij in dat jaar erg veel beginnend en signaal verzuim hebben gemeld. De school is toen begonnen met haar verzuimbeleid aan te scherpen en heeft acties ondernomen om het te laat komen terug te dringen. Er zijn destijds veel leerlingen preventief gemeld bij de leerplichtambtenaar.

Zoals uit de vergelijking blijkt, meldt de school veel beginnend en signaalverzuim en heeft zij bijna geen wettelijk ongeoorloofd verzuim (16-uurs verzuim).

Dit beeld komt overeen met:

- a) de informatie die uit de jaarlijkse schoolcontroles die Bureau Leerplicht Plus doet
- b) de bevindingen tijdens de analyse (de informatie uit de kruistabellen van Magister van de school).
- c) het beeld dat leerplichtambtenaar van de school heeft.

Percentage 5 jaar gemiddelde¹

Hieronder zijn de gegevens zoals ze zijn gepresenteerd tijdens de bijeenkomst van 15 oktober 2012. Deze percentages beschrijven al het gemelde verzuim van deze school.

Dit overzicht laat zien dat de school van 2007 t/m 2010 een redelijk percentage verzuim gemeld heeft.

In 2010-2011 is dit percentage omhoog gegaan (naar 24.4%). De school geeft aan dat dit voornamelijk komt vanwege de preventieve aanpak. In schooljaar 2010-2011 heeft de school veel uurtjes verzuim en te laat komen gemeld aan de leerplichtambtenaar.

Dat het verzuimpercentage in schooljaar 2011-2012 naar beneden is gegaan (13.1%) is verklaarbaar. De leerplichtambtenaar is samen met de school een project 'Blijf bij de les' gestart om het beginnend verzuim naar beneden te krijgen. De school heeft zelf haar verzuimaanpak aangescherpt en spreekt leerlingen direct aan op verzuim.

Zoals de directeur zelf aangaf, de school zit strak op de aanpak van het verzuim en heeft een goede samenwerking met de leerplichtambtenaar. Dit is volgens hem de enige manier om het verzuim op school naar beneden te krijgen.

2011-2012	2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008	Gemiddeld verzuim in 5 jaar.
Verzuimers in %	Verzuimers in %	Verzuimers in %	Verzuimers in %	Verzuimers in %	
13.1%	24,4%	19,4%	15,6%	16,4%	17,8%

Vergelijking verzuimgegevens op type verzuim²

Om een indicatie te krijgen van het meldgedrag van de school, is er een uitdraai van een periode gemaakt. Deze is voor alle scholen hetzelfde. Hieruit is af te leiden welk verzuim de school meldt.

Zoals uit de cijfers blijkt, heeft de school weinig wettelijk ongeoorloofd verzuim en meldt zij procentueel meer signaal en beginnend verzuim.

2011-2012 gehele schooljaar:

Uit het tabel blijkt dat er in totaal 91 meldingen (16-uurs, beginnend en signaal verzuim) zijn gedaan. Hiervan zijn 35 meldingen; 16-uurs verzuim en 56 meldingen; signaal en beginnend verzuim. Van het totaal van 91 meldingen (100%) betreft de 16-uurs verzuimen in totaal 38% van het gemelde verzuim en het signaal en beginnend verzuim 62% van het totaal.

2011-2012: (hele schooljaar)						
Totaal II*	Totaal aantal meldingen	Incl herh	Beginnend	16-uur	Signaal	Luxe
424	105	1	23	35	33	13

*Amsterdamse leerlingen

¹ Bron: Jeugdmonitor

Het gaat bij deze cijfers om Amsterdamse leerlingen. Er is niet uitgegaan van de meldingen, maar van het aantal leerlingen dat verzuimt. Dit betekent dat als een leerling 4 keer is gemeld, dit niet is meegenomen in de berekening. Verder zijn alle leerlingen die (op welke wijze dan ook) zijn gemeld, meegenomen in de cijfers. Deze gegevens zijn te zien bij de vergelijking.

² Incl herh: herhaalde melding per leerling

16 uren per 4 weken: ongeoorloofd verzuim van 16 lesuren of meer binnen 4 lesweken.

Signaal verzuim: zorgelijk verzuim, verzuim met mogelijk problematische achtergrond. Dit kan minder zijn dan 16 lesuren binnen 4 lesweken.

Beginnend verzuim: regelmatig spijbelen en/of te laat komen. Dit kan minder zijn dan 16 lesuren binnen 4 lesweken.

Luxe verzuim: ongeoorloofde afwezigheid doordat de leerling buiten de schoolvakanties om op vakantie gaat.

1-8-2011 t/m 1-3-2012 en 1-8-2012 t/m 1-3-2012:

Als we de periodes per schooljaar met elkaar gaan vergelijken zien we dat er in beide jaren er procentueel meer beginnend en signaal verzuim wordt gemeld, dan 16-uur verzuim.

2011-2012: periode van 1-8-2011 tot 1-3-2012						
Totaal II*	Totaal aantal meldingen	Incl herh	Beginnend	16-uur	Signaal	Luxe
427	61	1	15	18	14	13

*Amsterdamse leerlingen

Schooljaar 2012-2013: periode van 1-8-2012 tot 1-3-2013						
Totaal II*	Totaal aantal meldingen	Incl herh	Beginnend	16-uur	Signaal	Luxe
430	61	1	19	20	3	14

*Amsterdamse leerlingen

CONCLUSIE

Uit de schoolcontroles van Bureau Leerplicht plus, blijkt dat de school haar wettelijk verzuim goed en tijdig meldt. Daarom kan uit onderstaande gegevens afgeleid worden dat de school nog voor er sprake is van wettelijk ongeoorloofd verzuim, spijbeltuurtjes en te laat komen meldt. Er is dus goed preventief beleid om het wettelijk verzuim terug te dringen.

Na het bekijken van de verzuimgegevens van de school, kan gesteld worden dat College de Meer een laag percentage wettelijk verzuim heeft. Gecombineerd met de strikte verzuimaanpak kan er wel van worden uitgegaan dat College de Meer geen risicoschool is.

3. Verzuimgegevens indicatoren

Onderzoeksmethode

Verzuimregistratie bekijken en kruistabellen analyseren.

- Kruistabellen op verzuimcode van begin van het schooljaar tot heden;
- Van de hele school per klas;
- Selectie klassen met hoogste verzuim (ongeoorloofd, vaak code S of A);
- Kruistabellen van klassen met het hoogste verzuim bekijken;
- Selectie van leerling met hoog verzuim (ongeoorloofd);
- Noteren van namen en geboortedata;

Navragen van geselecteerde leerlingen bij de LPA en verzuim/zorgcoördinator op:

- Achtergrond zorg
- Achtergrond motivatie
- Achtergrond contact ouders

Algemene informatie	
Totaal leerlingen	433 leerlingen
Totaal klassen	20 klassen
Welke klassen leerlingen met veel verzuim	5 klassen: M4T1, M4A2, M4A1, M3A2, M4A3
Totaal leerlingen geselecteerde klassen	93 leerlingen
Aantal leerlingen hoog verzuim	13 leerlingen met hoog ongeoorloofd verzuim

Er zijn in totaal 13 leerlingen met opvallend ongeoorloofd verzuim. Opmerkelijk is dat de leerlingen die verzuimen 15 jaar en ouder zijn (dus met name in de bovenbouw). Het zijn relatief iets meer jongens (8) dan de meisjes (5).

Leeftijd + geslacht:

Totaal 13 LL	11 jr	12 jr	13 jr	14 jr	15 jr	16 jr	17 jr	18+ jr
Meisjes					1	4		
Jongens					2	4	1	1

In welke klassen is het meeste ongeoorloofd verzuim:

Brugklas	
Onderbouw	
Bovenbouw	13 leerlingen

Wat is de problematiek/ zijn de oorzaken van verzuim?

Leerling	ZAT	LPA	BJA	2 ^e lijn	Problemen thuissituatie
1. SA	ja	ja	ja	ja	ja
2. MeB	ja	ja	nee	nee	ja
3. MeA	ja	ja	nee	nee	Nee, motivatie probleem
4. IB	ja	ja	nee	nee	Ja
5. YD	nee	ja	nee	nee	Nee, 18+
6. CM	nee	ja	nee	nee	Nee, buitenleerling
7. DA	ja	ja	nee	nee	Nee, HALT (afstroom Havo)
8. TB	ja	ja	nee	Ja	Nee, houding probleem en motivatie
9. SS	ja	ja	ja	Ja	Ja, ernstige thuisproblematiek
10. AD	ja	ja	ja	ja	Ja, ernstige thuisproblematiek
11. JLFS	ja	ja	ja	ja	Ja
12. PB	ja	ja	ja	nee	Ja, slimme leerling
13. JS	ja	ja	ja	ja	Ja, zéér ernstige thuisproblematiek

- Van de 13 leerlingen zijn er 11 leerlingen in het ZAT besproken
- De leerplichtambtenaar kent alle 13 leerlingen
- Bij 6 van de 13 leerlingen is Bureau Jeugdzorg betrokken
- Bij 6 van de 13 leerlingen is er 2e lijns zorg.
- Van de 13 leerlingen zijn er bij 8 leerlingen sprake van (ernstige) thuisproblematiek

4. De verzuimprocedure van College de Meer

Dit is een korte weergave van de minimale vereisten voor een adequaat verzuimbeleid.

Verzuimbeleid	-	+/-	+	Opmerkingen:
1. De school heeft de verzuimaanpak beschreven in beleidsdocumenten en uitgewerkte procedures			X	
2. De school analyseert het verzuim en de verzuimaanpak			X	Wekelijks wordt verzuim besproken in het management overleg.
3. De school gebruikt informatie uit leerlingvolgsysteem om de verzuimaanpak aan te passen			X	
4. De directie spreekt de medewerkers aan op hun verantwoordelijkheden met betrekking tot het verzuim			X	Het komt zelfs terug in de Func/Beoor-gespr
5. De school evalueert het verzuimbeleid ten minste eenmaal per jaar en stelt het verzuimbeleid indien nodig bij.			X	Verder is het verzuimbeleid dit schooljaar geëvalueerd en aangepast.
Uitvoering verzuimbeleid en verzuimaanpak	-	+/-	+	opmerkingen: wie / hoe?
6. De school registreert verzuim iedere les (handmatig / digitaal)			X	
7. De school inventariseert dagelijks het verzuim in verzuimoverzichten			X	De overzichten worden in mappen verzameld en staan bij de conciërge. Wekelijks worden deze mappen door de mentoren doorgenomen. De verrichte inspanningen worden in Magister opgeschreven.
8. De school onderneemt dezelfde dag actie richting de leerling bij geconstateerd ongeoorloofd verzuim (bv. bellen / huisbezoek)			X	Bij te laat komen en ongeoorloofd verzuim tijdens het eerste lesuur, vind er altijd een actie plaats.
9. De school onderneemt actie richting de leerling bij vermoeden van onterechte ziekmelding			X	De zorgcoördinator bespreekt de leerling met de mentor.
10. De school informeert de lpa via verzuimoverzichten en achtergrondinformatie			X	De leerplichtambtenaar heeft goed contact met de zorgcoördinator. Zij spreekt, met goedvinden van de directeur, de mentoren direct aan op de ondernomen acties.
11. De school heeft duidelijke afspraken over melden			X	
a. te laat komen			X	
b. melden i.v.m. HALT			X	
Verzuimcoördinatie	-	+/-	+	opmerkingen: wie / hoe?
12. De school heeft een verzuimcoördinator	X			De school beschikt niet over een verzuimcoördinator. Zij hebben het verzuim bij de mentoren belegd en het MT stuurt hier wekelijks op.
13. De verzuimcoördinatie is belegd bij verschillende mensen in de school			X	Teamleiders, mentoren, conciërge en uiteindelijk de directie.
14. Docenten/mentoren worden voorgelicht/aangesproken bij hun taken t.a.v. verzuim			X	Zowel door de directie als door de leerplichtambtenaar.
15. Een vaste medewerker doet de DUOmeldingen			X	De zorgcoördinatoren.
16. De vaste medewerkers worden bij			X	

afwezigheid vervangen				
Leerlingenzorg (NJI gaat hier verder op in)	-	+/-	+	opmerkingen: wie / hoe?
17. De school heeft een zorgcoördinator			X	Wie: Gerda van Dam en Marco Strikkers
18. De taken van de zorgcoördinator zijn duidelijk voor iedereen in de school		?		Niet onderzocht
19. De school heeft een interne zorgstructuur			X	
20. De school heeft een functionerend zorgadvies team			X	
21. De school wijst eenduidig door naar externe ketenpartners		?		Niet onderzocht
22. De school onderhoudt goede contacten met externe ketenpartners (GG&GD, Hulpverlening, Jongerenloket)			X	
23. De school heeft tijdig zicht op risico leerlingen.			X	Zoals het nu is georganiseerd zijn de mentoren de eerste in lijn om hier zicht op te hebben. Er vindt altijd afstemming plaats met de zorgcoördinatoren.
Ouder betrokkenheid	-	+/-	+	opmerkingen: wie / hoe?
24. De school communiceert naar ouders en leerlingen over het verzuimbeleid			X	
25. Mentoren benaderen ouders actief bij verzuim			X	

Samenwerking met Bureau Leerplicht Plus	-	+/-	+	opmerkingen: wie / hoe?
26. De school heeft structureel overleg met leerplicht			X	
27. De school heeft incidenteel overleg met leerplicht			X	
28. De leerplichtambtenaar draait spreekuren op de school				? niet bekend.
29. De leerplichtambtenaar koppelt informatie terug naar de school			X	

Overige punten
BLP: De school meldt verzuim niet alleen bij 16 lesuren binnen 4 aaneengesloten lesweken (relatief verzuim), maar ook bij enkele uren ongeoorloofd verzuim in combinatie met te laat komen (beginnend verzuim).